

1573157

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
КОМЕНТАР**

**ДО ЗАКОНОДАВСТВА
УКРАЇНИ
ПРО СОЦІАЛЬНЕ
ПАРТНЕРСТВО**

Пропоновані науково-практичні коментарі до Законів України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про соціальний діалог в Україні», «Про колективні договори і угоди» продовжують тему законодавства України про працю, визначають повноважних представників працівників і роботодавців, особливості їх організації, основні гарантії їх діяльності з боку держави, їх вплив на дотримання законодавства про працю, соціальний діалог у трудовій сфері суспільно-правових і економічних відносин.

Враховане чинне законодавство станом на листопад 2020 року.

Зміст

ВСТУП.....	3
ЗАКОН УКРАЇНИ Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності.....	8
Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	8
Стаття 1. Визначення термінів	8
Стаття 2. Право роботодавців на об'єднання.....	9
Стаття 3. Законодавство України про організації роботодавців, їх об'єднання	11
Стаття 4. Сфера дії Закону.....	11
Стаття 5. Мета і завдання організацій роботодавців, їх об'єднань.....	12
Розділ II ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙ РОБОТОДАВЦІВ, ЇХ ОБ'ЄДНАНЬ	13
Стаття 6. Принципи утворення і діяльності організацій роботодавців, їх об'єднань	14
Стаття 7. Гарантії діяльності організацій роботодавців, їх об'єднань	16
Розділ III СТАТУС ОРГАНІЗАЦІЙ РОБОТОДАВЦІВ, ЇХ ОБ'ЄДНАНЬ	17
Стаття 8. Статус організацій роботодавців, їх об'єднань	17
Стаття 9. Статус об'єднань організацій роботодавців	19
Розділ IV ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙ РОБОТОДАВЦІВ, ЇХ ОБ'ЄДНАНЬ	20
Стаття 10. Утворення організації роботодавців	20
Стаття 11. Утворення об'єднання організацій роботодавців	21
Стаття 12. Утворення спільного представницького органу організацій роботодавців, їх об'єднань.....	22
Стаття 13. Установчі документи організацій роботодавців та їх об'єднань.....	23
Стаття 14. Членство в організаціях роботодавців, їх об'єднаннях	24
Стаття 15. Державна реєстрація організацій роботодавців, їх об'єднань	24
Стаття 16. Символіка організацій роботодавців, їх об'єднань.....	27
Стаття 17. Припинення організацій роботодавців, їх об'єднань	28

Розділ V ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙ РОБОТОДАВЦІВ, ЇХ ОБ'ЄДНАНЬ	29
Стаття 18. Право організацій роботодавців, їх об'єднань представляти і захищати права та законні інтереси своїх членів	29
Стаття 19. Участь організацій роботодавців, їх об'єднань у веденні переговорів з укладення колективних договорів і угод.....	30
Стаття 20. Участь організацій роботодавців, їх об'єднань у соціальному діалозі.....	30
Стаття 21. Повноваження організацій роботодавців, їх об'єднань щодо представництва та захисту інтересів своїх членів під час здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.....	31
Стаття 22. Участь організацій роботодавців, їх об'єднань у формуванні та реалізації державної політики зайнятості населення.....	32
Стаття 23. Участь організацій роботодавців, їх об'єднань в управлінні фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування та нагляді за їх діяльністю.....	32
Стаття 24. Участь організацій роботодавців, їх об'єднань у вирішенні колективних трудових спорів (конфліктів).....	33
Стаття 25. Право організацій роботодавців, їх об'єднань на інформацію	33
Стаття 26. Права організацій роботодавців, їх об'єднань у сфері вищої, професійно-технічної освіти, навчання на виробництві.....	34
Розділ VI ВІДНОСИНИ ОРГАНІЗАЦІЙ РОБОТОДАВЦІВ, ЇХ ОБ'ЄДНАНЬ З ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ПРОФЕСІЙНИМИ СПІЛКАМИ, ІНШИМИ ГРОМАДСЬКИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ, ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ, ОРГАНІЗАЦІЯМИ.....	35
Стаття 27. Відносини організацій роботодавців, їх об'єднань з органами державної влади та органами місцевого самоврядування	35
Стаття 28. Організації роботодавців, їх об'єднання і професійні спілки та їх об'єднання	36
Стаття 29. Організації роботодавців, їх об'єднання та організації підприємців	37
Розділ VII МАТЕРІАЛЬНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙ РОБОТОДАВЦІВ, ЇХ ОБ'ЄДНАНЬ	38
Стаття 30. Відрахування коштів організаціям роботодавців, їх об'єднанням	38

Стаття 31. Власність організацій роботодавців, їх об'єднань	38
Стаття 32. Джерела формування майна та коштів організацій роботодавців, їх об'єднань.....	39
Стаття 33. Господарська діяльність організацій роботодавців, їх об'єднань	39
Стаття 34. Гарантії майнових прав організацій роботодавців, їх об'єднань	40
Розділ VIII ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТОДАВЦІВ	41
Стаття 35. Відповідальність за порушення законодавства про організації роботодавців.....	41
Розділ IX МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	41
Стаття 36. Міжнародні зв'язки організацій роботодавців, їх об'єднань.....	41
Розділ X ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	42
ЗАКОН УКРАЇНИ Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності	46
РОЗДІЛ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	47
Стаття 1. Визначення термінів	47
Стаття 2. Професійні спілки	48
Стаття 3. Сфера дії Закону.....	49
Стаття 4. Законодавство про профспілки.....	51
Стаття 5. Заборона дискримінації за ознаками належності до профспілок	52
Стаття 6. Право на об'єднання у профспілки	52
Стаття 7. Членство у профспілках	53
Стаття 8. Право профспілок, їх організацій на створення об'єднань	54
Стаття 9. Міжнародні зв'язки профспілок	55
Стаття 10. Рівність профспілок	56
Стаття 11. Статус професійних спілок	56
Стаття 12. Незалежність профспілок.....	58
Стаття 13. Професійні спілки та держава.....	58
Стаття 13 ¹ . Професійні спілки, їх об'єднання та організації роботодавців, їх об'єднання.....	60
Стаття 14. Статути профспілок	60
Стаття 15. Статут (положення) об'єднань профспілок.....	61

Стаття 16. Легалізація профспілок, їх об'єднань.....	63
Стаття 17. Символіка профспілок, їх об'єднань	65
Стаття 18. Припинення діяльності профспілок, їх об'єднань	65
РОЗДІЛ II ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ПРОФСПІЛОК, ЇХ ОБ'ЄДНАНЬ	66
Стаття 19. Право профспілок, їх об'єднань представляти і захищати права та інтереси членів профспілок	66
Стаття 20. Право профспілок, їх об'єднань на ведення колективних переговорів та укладання колективних договорів і угод	69
Стаття 21. Повноваження профспілок, їх об'єднань щодо захисту прав громадян на працю та здійснення громадського контролю за додержанням законодавства про працю	70
Стаття 22. Права профспілок, їх об'єднань у забезпеченні зайнятості населення.....	72
Стаття 23. Права профспілок, їх об'єднань щодо соціального захисту та забезпечення достатнього життєвого рівня громадян.....	74
Стаття 24. Права профспілок, їх об'єднань у галузі соціального страхування	75
Стаття 25. Права профспілок в управлінні підприємствами та при зміні форм власності.....	75
Стаття 26. Права профспілок, їх об'єднань у вирішенні трудових спорів.....	76
Стаття 27. Право профспілок, їх об'єднань на організацію страйків та проведення інших масових заходів.....	76
Стаття 28. Право профспілок, їх об'єднань на інформацію з питань праці та соціально-економічного розвитку	77
Стаття 29. Право профспілок, їх об'єднань на створення навчальних, культурно-освітніх закладів, дослідних та інших організацій	78
Стаття 30. Повноваження профспілок, їх об'єднань щодо питань охорони здоров'я громадян, фізичної культури, спорту, туризму та охорони довкілля	78
Стаття 31. Права профспілок, їх об'єднань у сфері захисту духовних інтересів трудящих	79
Стаття 32. Права профспілок, їх об'єднань у захисті житлових прав громадян	79
Стаття 33. Право профспілок, їх об'єднань щодо притягнення до відповідальності посадових осіб	80

Стаття 34. Власність профспілок, їх об'єднань	81
Стаття 35. Право на господарську та фінансову діяльність профспілок, їх об'єднань	84
Стаття 36. Обов'язки профспілок, їх об'єднань щодо захисту прав та інтересів своїх членів	84
РОЗДІЛ III ПЕРВИННІ ПРОФСПІЛКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, В УСТАНОВАХ, ОРГАНІЗАЦІЯХ.....	85
Стаття 37. Первинні профспілкові організації на підприємствах, в установах, організаціях	85
Стаття 38. Повноваження виборного органу первинної профспілкової організації на підприємстві, в установі, організації	86
Стаття 39. Порядок надання згоди на розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця	88
РОЗДІЛ IV ГАРАНТІЇ ПРАВ ПРОФСПІЛОК	90
Стаття 40. Гарантії діяльності профспілок.....	90
Стаття 41. Гарантії для працівників підприємств, установ або організацій, обраних до профспілкових органів.....	91
Стаття 42. Обов'язок роботодавця щодо створення умов діяльності профспілок	94
Стаття 43. Надання профспілковим організаціям підприємств, установ або організацій будинків, приміщень, споруд для ведення культурно-освітньої, оздоровчої, фізкультурної та спортивної роботи.....	94
Стаття 44. Відрахування коштів підприємствами, установами, організаціями первинним профспілковим організаціям на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу	95
Стаття 45. Обов'язок роботодавця надавати інформацію на запити профспілок, їх об'єднань	96
РОЗДІЛ V ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРОФСПІЛКИ.....	97
Стаття 46. Відповідальність посадових осіб	97
РОЗДІЛ VI ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	97
ЗАКОН УКРАЇНИ Про соціальний діалог в Україні	99
Стаття 1. Соціальний діалог	99
Стаття 2. Законодавство України про соціальний діалог	100
Стаття 3. Основні принципи соціального діалогу	101

Стаття 4. Рівні та сторони соціального діалогу	101
Стаття 5. Загальні критерії репрезентативності	104
Стаття 6. Визначення критеріїв репрезентативності на рівнях соціального діалогу	105
Стаття 7. Оцінка відповідності критеріям репрезентативності та її підтвердження.....	107
Стаття 8. Форми здійснення соціального діалогу	108
Стаття 9. Органи соціального діалогу	110
Стаття 10. Участь сторін соціального діалогу на національному рівні у міжнародних заходах	113
Стаття 11. Порядок створення та склад Національної тристоронньої соціально-економічної ради	113
Стаття 12. Завдання, функції та права Національної тристоронньої соціально-економічної ради	120
Стаття 13. Організація діяльності Національної тристоронньої соціально-економічної ради	122
Стаття 14. Секретаріат Національної ради.....	125
Стаття 15. Порядок створення та склад галузевої (міжгалузевої) тристоронньої або двосторонньої соціально-економічної ради.....	127
Стаття 16. Функції та права галузевої (міжгалузевої) ради.....	128
Стаття 17. Порядок створення та склад територіальної тристоронньої соціально-економічної ради	131
Стаття 18. Функції та права територіальної тристоронньої соціально-економічної ради	132
Стаття 19. Контроль та відповідальність	135
Стаття 20. Прикінцеві положення.....	136
ЗАКОН УКРАЇНИ Про колективні договори і угоди.....	137
Стаття 1. Колективний договір і угода.....	137
Стаття 2. Сфера укладення колективних договорів, угод	138
Стаття 3. Сторони колективного договору, угоди.....	138
Стаття 4. Право на ведення переговорів і укладення колективних договорів, угод.....	138
Стаття 5. Співвідношення законодавства і колективного договору, угоди, трудового договору	139

Стаття 6. Неприпустимість заборони діяльності щодо укладення та виконання колективних договорів і угод	140
Стаття 7. Зміст колективного договору	140
Стаття 8. Зміст угод.....	141
Стаття 9. Дія колективного договору, угоди.....	143
Стаття 10. Колективні переговори	144
Стаття 11. Вирішення розбіжностей.....	145
Стаття 12. Гарантії та компенсації на період переговорів.....	146
Стаття 13. Підписання колективного договору, угоди	146
Стаття 14. Зміни і доповнення до колективного договору, угоди	146
Стаття 15. Контроль за виконанням колективного договору, угоди	146
Стаття 16. Статистичні дані про колективні договори, угоди.....	147
Стаття 17. Відповідальність за ухилення від участі в переговорах	147
Стаття 18. Відповідальність за порушення і невиконання колективного договору, угоди.....	147
Стаття 19. Відповідальність за ненадання інформації, необхідної для колективних переговорів і здійснення контролю	148
Стаття 20. Порядок притягнення до відповідальності	148
ЗАКОН УКРАЇНИ Про колективні договори і угоди.....	149
Стаття 1. Колективний договір і угода	149
Стаття 2. Сфера укладення колективних договорів, угод	150
Стаття 3. Сторони колективного договору, угоди.....	150
Стаття 4. Право на ведення переговорів і укладення колективних договорів, угод.....	151
Стаття 5. Співвідношення законодавства і колективного договору, угоди, трудового договору	152
Стаття 6. Неприпустимість заборони діяльності щодо укладення та виконання колективних договорів і угод	153
Стаття 7. Зміст колективного договору	153
Стаття 8. Зміст угод.....	155
Стаття 9. Дія колективного договору, угоди.....	156
Стаття 10. Колективні переговори	159
Стаття 11. Вирішення розбіжностей.....	160

Стаття 12. Гарантії та компенсації на період переговорів.....	161
Стаття 13. Підписання колективного договору, угоди	161
Стаття 14. Зміни і доповнення до колективного договору, угоди	162
Стаття 15. Контроль за виконанням колективного договору, угоди	163
Стаття 16. Статистичні дані про колективні договори, угоди.....	164
Стаття 17. Відповідальність за ухилення від участі в переговорах	164
Стаття 18. Відповідальність за порушення і невиконання колективного договору, угоди.....	165
Стаття 19. Відповідальність за ненадання інформації, необхідної для колективних переговорів і здійснення контролю	165
Стаття 20. Порядок притягнення до відповідальності	166
ІНШЕ ПРОФІЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА СУДОВА ПРАКТИКА	167
Регламент Національної тристоронньої соціально-економічної ради	167
Типове положення про територіальну тристоронню соціально- економічну раду.....	180
Типове положення про галузеву (міжгалузеву) тристоронню або двосторонню соціально-економічну раду	186
Указ Президента України «Питання секретаріату Національної тристоронньої соціально-економічної ради».....	191
ПОЛОЖЕННЯ про секретаріат Національної тристоронньої соціально- економічної ради	193
Указ Президента України Про утворення Національної служби посередництва і примирення.....	196
ПОЛОЖЕННЯ про Національну службу посередництва і примирення.....	199
НАКАЗ Національної служби посередництва і примирення від 16 березня 2015 року № 24 «Про затвердження Регламенту Національної служби посередництва і примирення»	204
НАКАЗ Національної служби посередництва і примирення від 06 червня 2019 року № 39 «Про затвердження Положення про порядок здійснення Національною службою посередництва і примирення заходів щодо запобігання виникненню колективних трудових спорів (конфліктів)»	225
НАКАЗ Національної служби посередництва і примирення від 26 вересня 2014 року № 65 «Про затвердження Положення про порядок і строки розгляду роботодавцем або уповноваженою ним особою,	

організацією роботодавців, об'єднанням організацій роботодавців вимог найманих працівників, профспілки»	234
Положення про порядок і строки розгляду роботодавцем або уповноваженою ним особою, організацією роботодавців, об'єднанням організацій роботодавців вимог найманих працівників, профспілки	235
Положення про комісії з проведення оцінки відповідності критеріям репрезентативності та підтвердження репрезентативності суб'єктів сторін профспілок і організацій роботодавців.....	241
Порядок оцінки відповідності критеріям репрезентативності та підтвердження репрезентативності суб'єктів сторін профспілок та організацій роботодавців	246
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 13 лютого 2013 р. № 115 «Про порядок повідомної реєстрації галузевих (міжгалузевих) і територіальних угод, колективних договорів»	254
ПОРЯДОК повідомної реєстрації галузевих (міжгалузевих) і територіальних угод, колективних договорів	257
РІШЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ у справі за конституційними поданнями народних депутатів України та Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) статей 8, 11, 16 Закону України“ Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» (справа про свободу утворення профспілок)	260
РЕЄСТР РЕПРЕЗЕНТАТИВНИХ ПРОФСПІЛОК.....	381
РЕЄСТР РЕПРЕЗЕНТАТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ РОБОТОДАВЦІВ.....	388